

Universiteit
Leiden
The Netherlands

“Let op: u kunt uw rechten verliezen onder dit WHOA-akkoord!”

Lozeman, J.N.; Pool, J.M.W.; Vriesendorp, R.D.

Citation

Lozeman, J. N., Pool, J. M. W., & Vriesendorp, R. D. (2025). “Let op: u kunt uw rechten verliezen onder dit WHOA-akkoord!”. *Tijdschrift Voor Insolventierecht*, 2025(1), 1-4. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4256828>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4256828>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

“Let op: u kunt uw rechten verliezen onder dit WHOA-akkoord!”

Tvl 2025/1

Forum

1. De bescherming van de doorsnee schuldeiser

Bij de totstandkoming van de Wet homologatie onderhands akkoord (WHA) is de nodige aandacht besteed aan de bescherming van schuldeisers en aandeelhouders wier rechten door een akkoord worden gewijzigd. Zo hebben zij recht op bepaalde informatie (art. 375 jo. art. 384 lid 2 sub c Fw), mogen zij op basis van het akkoord niet slechter af zijn dan in faillissement (art. 384 lid 3 Fw) en moet het akkoord, voor zover niet door alle klassen gedragen, aan bepaalde materiële eerlijkeheidsvereisten voldoen (art. 384 lid 4 Fw). Deze regels beogen een zuivere besluitvorming en de redelijkheid en eerlijkheid van het akkoord te waarborgen, zodat de rechten van vermogensverschaffers niet zomaar kunnen worden gewijzigd onder de WHA.

Hoewel deze regels op papier een grote mate van bescherming lijken te bieden, is het de vraag hoeveel daar in de praktijk van terecht komt, in het bijzonder ten aanzien van schuldeisers die gemiddeld genomen niet over overvloedige middelen en (juridische) kennis beschikken (de doorsnee schuldeiser), zoals leveranciers of afnemers van de onderneming of schuldeisers met een vordering op grond van onrechtmatige daad. Wij hebben daar twijfels over.² Zo is het doorgaans de schuldenaar die de schuldeisers eenzijdig informeert over het WHA-traject en de inhoud en voorwaarden van het akkoord dat hij van plan is aan te bieden. Een schuldenaar zal vanuit zijn perspectief geneigd zijn de herstructureringsmaatregelen en de daarbij behorende onderbouwing als *fait accompli* te presenteren: het akkoord is nu eenmaal het beste dat hij gegeven de omstandigheden kan aanbieden; het alternatief is een faillissement en daar wordt iedereen slechter van.

De WHA gaat er in de huidige opzet van uit dat schuldeisers kunnen beoordelen in hoeverre zij beter af zijn met het akkoord ten opzichte van alternatieve scenario's. Voor de doorsnee schuldeisers is dit nog maar de vraag: in hoeverre zijn zij zelfstandig in staat het akkoord op zijn merites te beoordelen, en in voorkomend geval vervolgens (tijdig) de benodigde stappen te ondernemen om (de onderbouwing van) het akkoord ter discussie te stellen en de bezwaren kenbaar te maken bij de schuldenaar en de rechtbank? Zij hebben vaak geen kennis over noch ervaring met de WHA en weten dus waarschijnlijk ook niet dat zij zelf in actie moet komen als zij daar niet uitdrukkelijk op worden gewezen. Ook hebben deze schuldeisers het geld er vaak niet voor (over) om juridisch advies in te winnen of om zich actief op te stellen in de procedure.³ Dit kan ervoor zorgen dat schuldeisers zich onthouden van deelname aan een WHA-traject en daarmee de stemming. Het is ook mogelijk dat zij wel tegen het akkoord stemmen maar verder weinig of niets van

1 De auteurs zijn verbonden aan de afdeling Ondernemingsrecht van de Universiteit Leiden in het Business & Law Research Network (BLRN): Joël Lozeman als promovendus, Jessie Pool als universitair hoofddocent insolventierecht en Reinout Vriesendorp als hoogleraar insolventierecht.

2 Zie over de vraag of zwakkere schuldeisers in herstructureringsprocedures wel voldoende worden beschermd ook J.L.L. Gant, 'Floating charges and moral hazard: finding fairness for involuntary and vulnerable stakeholders', in: J. Hardman & A.D.J. MacPherson (red.), *Floating charges in Scotland*, Edinburgh: Edinburgh University Press 2022, p. 228-270; A. Jonkers & R. Weijs, 'Preventing environmental bail outs: Environmental liabilities and (non)-inclusion and (non)-dischargeability under WHA', *NVRH pre-advies* 2024; J.M.W. Pool, 'Rethinking the goal of bankruptcy proceedings: maximizing value versus sustainable liquidation', *Erasmus Law Review* 2023 16(2): 114-123; R.C.P van Uden, *Vorrang bij verhaal. Rechtvaardigheden en verklaringen (Recht en Praktijk nr. InsR22)*, Deventer: Wolters Kluwer 2024, par. 3.3.1, 3.3.4 en 5.4.1. Zie uitgebreider over de oneerlijke behandeling van verschillende stakeholders in insolventieprocedures: M.B. Jacoby, *Unjust debts: how our bankruptcy system makes America more unequal*, New York: The New Press 2024.

3 Vgl. Evaluatie Wet homologatie onderhands akkoord, WODC-rapport van 18 december 2023 (onderzoeksteam van Rijksuniversiteit Groningen en Universiteit Leiden), par. 7.14, waaruit blijkt dat de hoge griffierechten schuldeisers in de praktijk kunnen belemmeren om voor hun rechten op te komen.

zich laten horen. Daardoor benutten zij volgens ons de beschermingsregels uit de WHOA minder vaak dan gerechtvaardigd zou zijn.

Door de eenzijdige en daarmee per definitie gekleurde informatievervalsing door de schuldenaar enerzijds en het gebrek aan kennis en ervaring over een WHOA-traject bij doorsnee schuldeisers anderzijds komt de rechtsbescherming van deze schuldeisers niet altijd goed uit de verf. Dit geldt te meer vanwege de klachtplicht van artikel 383 lid 9 Fw, die inhoudt dat “een schuldeiser geen beroep kan doen op een afwijzingsgrond, als hij niet binnen bekwame tijd nadat hij het mogelijke bestaan van die afwijzingsgrond heeft ontdekt of redelijkerwijze had moeten ontdekken, bij de schuldenaar of de herstructureringsdeskundige zo die is aangewezen, terzake heeft geprotesteerd”. Van juridisch onvoldoend geschoolde schuldeisers kan moeilijk worden verwacht dat zij zich tijdig verweren, terwijl zij daardoor hun rechten kunnen verliezen en hun standpunten wel degelijk relevant kunnen zijn voor de rechter bij de beoordeling van een homologatieverzoek.

2. Een verplichte oplegbrief bij aanbidding van het akkoord

Er zijn verschillende maatregelen denkbaar om dit probleem op te lossen,⁴ waarvan wij in deze bijdrage één voorstel onder de aandacht willen brengen. Wij menen dat een schuldenaar – en in voorkomend geval de herstructureringsdeskundige, zo die is aangewezen – verplicht moet worden om het akkoordvoorstel te voorzien van een korte en helder leesbare ‘oplegbrief’ met als opschrift de titel van deze bijdrage. Deze oplegbrief kan ervoor zorgen dat schuldeisers in ieder geval op de hoogte zijn van hun rechten en verplichtingen binnen een WHOA-traject, zonder de informatieverplichting van de schuldenaar onnodig te verzwaren.

Ons voorstel voor een oplegbrief, die standaard als eerste pagina voorafgaand aan het akkoord moet worden gevoegd, beoogt schuldeisers in begrijpelijke taal te informeren over het WHOA-traject, de stappen die zullen volgen, de risico’s die zij lopen en de rechten die zij hebben. Ook waarschuwt deze oplegbrief dat het WHOA-traject verstrekken gevolgen kan hebben en dat schuldeisers zich daar bijtijds in moeten verdiepen en actief tegen moeten verzetten als ze het er niet mee eens zijn. De wet kent tal van dit soort *disclosure* verplichtingen. Een treffend voorbeeld van een standaard kennisgeving is de ‘Notice to passengers’ waartoe luchtvaartmaatschappijen in de EU zijn gehouden om hun passagiers bij het inchecken actief en goed zichtbaar te informeren over hun rechten in geval van annulering of vertraging van de vlucht.⁵ Denk voorts aan de verplichting voor financiële dienstverleners om op zorgvuldige wijze de gerechtvaardigde belangen van de consument of begunstigde in acht te nemen⁶ of de verplichting tot het publiceren van een prospectus bij het aanbieden van effecten aan het publiek met voorop een goede samenvatting “die de essentiële informatie biedt die beleggers nodig hebben om inzicht te verwerven in de aard en de risico’s van de uitgevende instelling”.⁷ De gedachte hierbij is telkens dat een zwakke partij die bepaalde risico’s loopt of haar rechten kan verliezen daar actief op gewezen moet worden. Wij vinden dat hetzelfde moet gelden voor het WHOA-traject. De gevolgen van een akkoord kunnen ingrijpend zijn en de doorsnee schuldeisers zouden als uitvloeisel van de informatieverplichting van artikel 375 Fw specifiek op hun rechten moeten worden gewezen zodat zij, indien gewenst, tijdig in beweging kunnen

4 Naast ons voorstel in deze bijdrage valt te denken aan de ambtshalve toetsing van de aanvullende afwijzingsgronden van artikel 384 lid 3 en 4 Fw ten aanzien van de doorsnee schuldeisers die hun bezwaren tegen het akkoord hebben geuit bij de schuldenaar en/of een verlichting van de klachtplicht ex artikel 383 lid 9 Fw.

5 Artikel 14 van de Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van Verordening (EEG) nr. 295/91.

6 Artikel 4:24a lid 1 Wet op het financieel toezicht.

7 Artikel 7 lid 1 van de Verordening (EU) 2017/1129 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2017 betreffende het prospectus dat moet worden gepubliceerd wanneer effecten aan het publiek worden aangeboden of tot de handel op een gereguleerde markt worden toegelaten en tot intrekking van Richtlijn 2003/71/EG.

komen. Hoewel het ook als taak van de overheid zou kunnen worden gezien dat de WHOA meer bekendheid geniet bij deze schuldeisers, denken wij dat een oplegbrief vanuit de schuldenaar een goede en eenvoudige start biedt.

Hoe zou deze oplegbrief er concreet kunnen uitzien? Wij denken aan een brief van de volgende strekking. Met het oog op het karakter van een Forumbijdrage in TvI is deze aanzet voor een brief geschreven met het oog op reorganisatieakkoorden, maar op basis hiervan kan ook een tekst worden opgesteld voor liquidatieakkoorden.

Let op: u kunt uw rechten verliezen onder dit WHOA-akkoord

Uw schuldenaar, [X], heeft u een akkoord aangeboden onder de Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA). Dit traject is vooral bedoeld om ondernemingen die in de kern levensvatbaar zijn te ondersteunen bij het bereiken van financiële gezondheid en een faillissement te voorkomen. Het akkoord kan grote gevolgen hebben voor uw rechten en positie als schuldeiser. Het is daarom van groot belang dat u deze brief en het bijgevoegde akkoord zorgvuldig doorneemt.

Wat is de WHOA?

De WHOA biedt een mogelijkheid voor ondernemingen in financiële moeilijkheden om schulden te herstructureren. Hierbij kunnen zij hun schuldeisers en/of aandeelhouders een akkoord aanbieden dat voorziet in een wijziging van hun rechten. U wordt gevraagd om over dit akkoord te stemmen. De stemprocedure vindt u uitgelegd in het akkoord.

Als een bepaalde meerderheid van het bedrag van de rechten van de betrokken partijen het akkoord steunt, kan de schuldenaar de rechtbank verzoeken om het akkoord goed te keuren (homologeren). Een eenmaal door de rechtbank goedgekeurd akkoord is bindend voor alle betrokken partijen, dus ook uzelf. Dit geldt ook voor partijen die tegen het akkoord hebben gestemd of niet hebben deelgenomen aan de stemming.

Let op: *als u bezwaren tegen dit akkoord hebt, moet u dat zo snel mogelijk aan uw schuldenaar laten weten. Als u te laat bent met het melden van bezwaren, kunnen deze geen rol meer spelen.*

Hoe beoordeelt de rechtbank het akkoord?

De rechtbank beoordeelt of het akkoord voldoet aan de wettelijke vereisten. Dit proces kent twee niveaus van toetsing:

1. Algemene toetsing:

De rechtbank controleert altijd of:

- o Het akkoord de voorgeschreven informatie bevat;*
- o De procedurele regels correct zijn gevolgd;*
- o Er andere redenen zijn om het akkoord niet goed te keuren.*

2. Toetsing op verzoek:

De rechtbank beoordeelt aanvullende vereisten alleen wanneer een schuldeiser bij haar bezwaar maakt, bijvoorbeeld omdat zij door het akkoord slechter af is dan bij een faillissement van haar schuldenaar. Daarnaast kunnen schuldeisers een beroep doen op eerlijkheidsregels als er onvoldoende steun binnen hun klasse bestaat.

Mocht u van mening zijn dat het akkoord niet voldoet aan deze regels, dan is het van belang dat u uw schuldenaar (en als u er niet uitkomt, daarna de rechtbank) daarover informeert.

Let op: *Na de stemming wordt de stemuitslag met u gedeeld. Ook zult u te horen krijgen of er een zitting bij de rechtbank zal volgen om het akkoord goed te keuren, en zo ja op welke datum en tijd deze zal plaatsvinden. Als u het niet eens bent met het akkoord, kunt u de rechtbank vragen het verzoek van uw schuldenaar af te wijzen. U krijgt meer informatie over deze mogelijkheid op het moment dat de rechtbank inderdaad wordt gevraagd om het akkoord goed te keuren.*

Belang van juridisch advies

Omdat een door de rechtbank goedgekeurd akkoord uw rechten ingrijpend kan wijzigen, valt te overwegen om direct juridisch advies in te winnen, zeker als de belangen groot zijn. De WHOA is een complexe wet en de gevolgen van een goedgekeurd (gehomologeerd) akkoord kunnen groot zijn.

Meer informatie over de WHOA en uw rechten als schuldeiser vindt u op:
<https://www.rechtspraak.nl/Onderwerpen/whoa>.

De oplegbrief kan bij of krachtens algemene maatregel van bestuur verplicht worden gesteld bij de aanbidding van het akkoord (art. 375 lid 3 Fw). Op straffe van afwijzing moet de rechtbank bij een homologatieverzoek ambtshalve toetsen of deze brief daadwerkelijk is verstrekt. Omdat de zogenoemde *repeat players* weten hoe de WHOA werkt en doorgaans al expertise inschakelen, is de brief vooral van toegevoegde waarde in de communicatie richting doorsnee schuldeisers.

Het voorschrijven van een oplegbrief heeft geen wezenlijke nadelen, maar wel verschillende voordelen. Door de schuldeisers voorop nadrukkelijk te wijzen op de consequenties van het akkoord en het WHOA-traject, worden zij mogelijk ertoe aangezet om zich daarin te verdiepen. Hierdoor kunnen zij de schuldenaar en de rechtbank informeren over hun mening over (de onderbouwing van) het akkoord, waardoor de rechtbank meer informatie ontvangt die betrokken kan worden in de oordeelsvorming om wel of niet te homologeren.

Kortom, een oplegbrief van de strekking “Let op: u kunt uw rechten verliezen onder dit WHOA-akkoord!” zou wat ons betreft dus een welkome nadere invulling zijn van de informatieverplichtingen van de schuldenaar. De precieze inhoud leggen wij graag voor aan de lezer met het verzoek daarop te reageren.